

۱- از روش غربال برای عددهای ۱ تا ۶۰ استفاده و عددهای اول کمتر از ۶۰ را

پیدا کنید.

~~۱~~	۲	۳	~~۴~~	۵	~~۶~~	۷	~~۸~~	~~۹~~	~~۱۰~~
۱۱	~~۱۲~~	۱۳	~~۱۴~~	~~۱۵~~	~~۱۶~~	۱۷	~~۱۸~~	۱۹	~~۲۰~~
~~۲۱~~	~~۲۲~~	۲۳	~~۲۴~~	~~۲۵~~	~~۲۶~~	~~۲۷~~	~~۲۸~~	۲۹	~~۳۰~~
۳۱	~~۳۲~~	~~۳۳~~	~~۳۴~~	~~۳۵~~	~~۳۶~~	۳۷	~~۳۸~~	~~۳۹~~	~~۴۰~~
۴۱	~~۴۲~~	۴۳	~~۴۴~~	~~۴۵~~	~~۴۶~~	۴۷	~~۴۸~~	~~۴۹~~	~~۵۰~~
~~۵۱~~	~~۵۲~~	۵۳	~~۵۴~~	~~۵۵~~	~~۵۶~~	~~۵۷~~	~~۵۸~~	۵۹	~~۶۰~~

$$۱۱^۲ = ۱۲۱ > ۶۰$$

در اینجا، مقادیر معیار ۱۱ است. جا

زیرا اولین ضرب از ۱۱ که باید خط می خورد ۱۲۱ بود پس جزو اعداد

۲- مشخص کنید که عددهای ۱۰۷ و ۲۵۱ اول اند یا مرکب.

عددها: ۱۰۷

$$\sqrt{۱۰۷} = ۱۰.۳۴ \dots$$

$$۱۱^۲ = ۱۲۱ > ۱۰۷$$

$$\begin{array}{r} ۱۰۷ \overline{) ۲} \\ \underline{-۲۰} \\ ۷ \\ \underline{-۶} \\ ۱ \\ \underline{-۱} \\ ۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۰۷ \overline{) ۵} \\ \underline{-۲۱} \\ ۸۶ \\ \underline{-۸۵} \\ ۱ \\ \underline{-۱} \\ ۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۰۷ \overline{) ۳} \\ \underline{-۹} \\ ۱۷ \\ \underline{-۱۵} \\ ۲ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۰۷ \overline{) ۷} \\ \underline{-۷} \\ ۳۷ \\ \underline{-۳۵} \\ ۲ \end{array}$$

۵- عددهای ۱ تا ۱۰۰ را بنویسید و غربال کنید؛ سپس به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

● اولین عددی که خط خورد. عدد ۱

● در مرحله حذف مضرب‌های ۷، اولین مضرب ۷ که به عنوان مضرب‌های سایر عددها خط نخورد. ۴۹

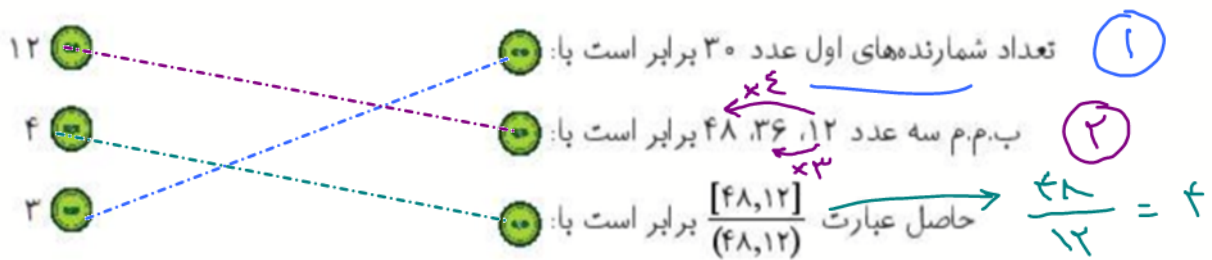
● عددی که با مضرب‌های آن عدد ۲۴ خط خورد. ۲

● تمام مضرب‌های ۵ که در مرحله حذف مضرب‌های ۵ برای اولین بار خط خوردند.

۲۵, ۳۵, ۵۵, ۶۵, ۸۵, ۹۵

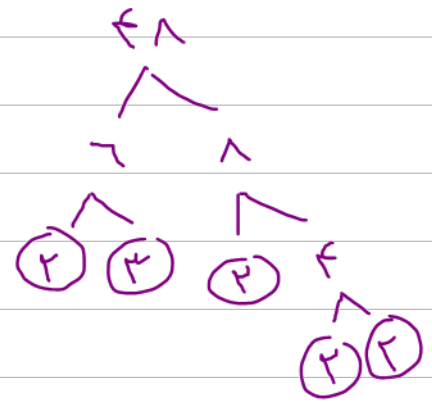
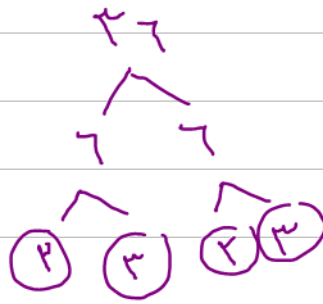
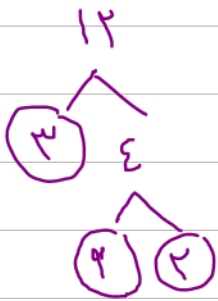
~~۱~~	۲	۳	~~۴~~	۵	~~۶~~	۷	~~۸~~	~~۹~~	~~۱۰~~
۱۱	~~۱۲~~	۱۳	~~۱۴~~	~~۱۵~~	~~۱۶~~	۱۷	۱۸	۱۹	~~۲۰~~
~~۲۱~~	~~۲۲~~	۲۳	~~۲۴~~	~~۲۵~~	~~۲۶~~	~~۲۷~~	~~۲۸~~	۲۹	~~۳۰~~
۳۱	~~۳۲~~	~~۳۳~~	~~۳۴~~	~~۳۵~~	~~۳۶~~	۳۷	~~۳۸~~	~~۳۹~~	~~۴۰~~
~~۴۱~~	~~۴۲~~	۴۳	~~۴۴~~	~~۴۵~~	~~۴۶~~	~~۴۷~~	~~۴۸~~	~~۴۹~~	~~۵۰~~
~~۵۱~~	~~۵۲~~	~~۵۳~~	~~۵۴~~	~~۵۵~~	~~۵۶~~	~~۵۷~~	~~۵۸~~	~~۵۹~~	~~۶۰~~
۶۱	~~۶۲~~	~~۶۳~~	~~۶۴~~	~~۶۵~~	~~۶۶~~	۶۷	~~۶۸~~	~~۶۹~~	~~۷۰~~
~~۷۱~~	~~۷۲~~	۷۳	~~۷۴~~	~~۷۵~~	~~۷۶~~	~~۷۷~~	~~۷۸~~	۷۹	~~۸۰~~
~~۸۱~~	~~۸۲~~	~~۸۳~~	~~۸۴~~	~~۸۵~~	~~۸۶~~	~~۸۷~~	~~۸۸~~	~~۸۹~~	~~۹۰~~
~~۹۱~~	~~۹۲~~	~~۹۳~~	~~۹۴~~	~~۹۵~~	~~۹۶~~	۹۷	~~۹۸~~	~~۹۹~~	~~۱۰۰~~

موارد مرتبط را به هم وصل کنید.

شمارنده‌ها: ۱, ۲, ۳, ۵, ۶, ۷, ۱۰, ۱۵, ۳۰

شمارنده‌های اول

$$12 = 2^2 \times 3^1$$

$$27 = 2^1 \times 3^3$$

$$28 = 2^2 \times 7^1$$

$$\Rightarrow (12, 27, 28) = 2^2 \times 3^1 = 12$$

پرسش‌های طبقه‌بندی

درس

۱

شماره: شماره صفحه
مضرب: مضرب طبیعی

اول جا که $7 \times 1 = 7$ نه اول نزدیک

درستی عبارتهای زیر را با و نادرستی آن‌ها را با مشخص کنید.

- الف تمام عددهای طبیعی حداقل دو شمارنده دارند.
- ب همه مضارب یک عدد مرکب هستند.
- پ تنها مضرب اول عدد ۲۳ برابر ۲۳ است.
- ت عدد یک کوچک‌ترین شمارنده‌ی اعداد اول است.

همه‌ی اعداد طبیعی بزرگ‌تر از ۱ را می‌توان به صورت ضرب اعداد اول نوشت.

جاهای خالی را با عبارت مناسب کامل کنید.

الف کوچک‌ترین شمارنده‌ی هر عدد طبیعی ..... ۱ و بزرگ‌ترین شمارنده‌ی آن ..... است.

ب کوچک‌ترین مضرب هر عدد ..... است و مضرب‌های یک عدد پایان ..... نایافته‌اند.

پ عدد ..... تنها عدد زوج اول است.

ت عدد ..... نه اول و نه مرکب است.

ث مضرب‌های یک عدد به جز خود آن عدد همگی ..... هستند.

ج هر عدد طبیعی بزرگ‌تر از یک حداقل ..... شمارنده دارد.

۳ موارد مرتبط را به هم وصل کنید.

۱۲

۴

۳

تعداد شمارنده‌های اول عدد ۳۰ برابر است با:

ب.م.م سه عدد ۱۲، ۳۶، ۴۸ برابر است با:

حاصل عبارت $\frac{[48, 12]}{(48, 12)}$ برابر است با:

۴ شمارنده‌های هریک از اعداد زیر را بنویسید.

الف: شمارنده‌های عدد $35 \Rightarrow 35 = 1 \times \dots = 5 \times \dots \Rightarrow 35$

ب $48 \Rightarrow 1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 16, 24, 48$

پ $64 \Rightarrow 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64$

ت $70 \Rightarrow 1, 2, 5, 7, 10, 14, 35, 70$

شمارندهای هریک از اعداد زیر را نوشته و سپس شمارندهای اول را مشخص کنید.

الف) شمارندهای عدد ۴۵: ۱, ۳, ۵, ۹, ۱۵, ۴۵ ⇒ شمارندهای اول: ۳, ۵

ب) شمارندهای عدد ۹۱: ۱, ۷, ۱۳, ۹۱ ⇒ شمارندهای اول: ۷, ۱۳

ب) شمارندهای عدد ۱۱۰: ۱, ۲, ۵, ۱۰, ۱۱, ۲۲, ۵۵, ۱۱۰ ⇒ شمارندهای اول: ۲, ۵, ۱۱

عددی در نظر بگیرید که ۴ و ۱۵ دو شمارندهی آن باشد. حال شش عدد دیگر پیدا کنید که شمارندهای عدد مورد نظر باشد.

۶۰, ۳۰, ۲۰, ۱۵

شمارندهای ۶۰: ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۱۰, ۱۲, ۱۵, ۲۰, ۳۰, ۶۰

در هریک از قسمت‌های زیر، اعداد اول را مشخص کنید. (زیر اعداد اول خط بکشید.)

الف) ۳, ۱۳, ۲۱, ۹, ۲, ۱, ۳, ۰, ۳ → ۲, ۱۳

ب) ۲۷, ۳۲, ۳۵, ۳۷, ۴۲, ۴۵ → ۳۷, ۴۳

ب) ۴۹, ۵۱, ۵۳, ۵۷, ۵۹, ۶۱ → ۵۳, ۵۹, ۶۱

اعداد اول کمتر از ۵۰ را بنویسید.

۲, ۳, ۵, ۷, ۱۱, ۱۳, ۱۷, ۱۹, ۲۳, ۲۹, ۳۱, ۳۷, ۴۱, ۴۳, ۴۷

بزرگ‌ترین عدد اول دو رقمی و کوچک‌ترین عدد مرکب دو رقمی را بنویسید.

۹۷ ← ۱۰

جاهای خالی را با اعداد مناسب کامل کنید.

الف) $(۳, ۵) = ۱$

ب) $(۱۱, ۱۲) = ۱$

ب) $(۱, ۷۰) = ۱$

ت) $(۲, ۳, ۹) = ۱$

ث) $[۴, ۸] = ۸ \Rightarrow ۸ = ۴ \times ۲$

ج) $[۳۶, ۱۸] = ۳۶ \Rightarrow ۳۶ = ۲ \times ۱۸$

ج) $[۱۵, ۳۰] = ۳۰$

ح) $[۴۸, ۳] = ۴۸ \Rightarrow ۴۸ = ۳ \times ۱۶$

جا $۳۰ = ۱۵ \times ۲$

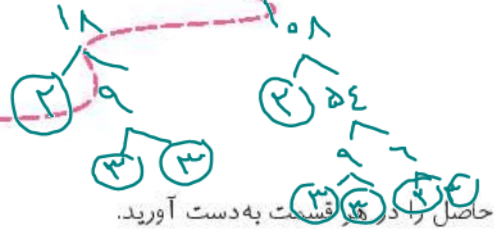
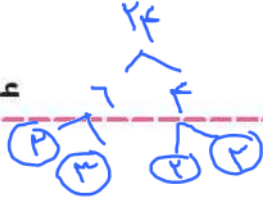
اگر a, b بر هم بخش پذیر باشند، حاصل عبارات زیر را به دست آورید. ($a < b$)

(راهنمایی: ب.م.م و ک.م.م در این جا برای اعداد طبیعی تعریف می شود.)

الف) $(a, b) = a$

ب) $[a, b] = b$

عددهای اول → فصل دوم

حاصل را در قسمت به دست آورید.

۱۲

الف) $(24, 40) = (2^3 \times 3, 2^4 \times 5) = 2^3 = 8$

ب) $(18, 108) = (2 \times 3^2, 2^2 \times 3^3) = 2^1 \times 3^2 = 18$

ب) $[38, 57] = [2 \times 19, 3 \times 19] = 19 \times 2 \times 3 = 114$

ت) $[60, 144] = [2^2 \times 3 \times 5, 2^4 \times 3^2] = 2^4 \times 3^2 \times 5 = 720$

ث) $[3 \times 5^2 \times 2 \times 7, 2^2 \times 3 \times 5] = 2^2 \times 3 \times 5^2 \times 7$

حاصل عبارت زیر را به دست آورید.

۱۳

$$\frac{[24, 36] \times [90, 60]}{[15, 12] \times [16, 18]} = \frac{[2^3 \times 3^2, 2^2 \times 3^2] \times (2^2 \times 3 \times 5, 2^2 \times 3 \times 5)}{[3 \times 5, 2^2 \times 3] \times [2^4, 2^2 \times 3^2]}$$

$$= \frac{(2^3 \times 3^2 \times 2^2 \times 3 \times 5) \times (2^2 \times 3 \times 5)}{3 \times 5 \times 2^2 \times 3 \times 2^4 \times 3^2} = \frac{2^7 \times 3^4 \times 5^2}{2^6 \times 3^3 \times 5} = \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

نیلایی

پرسش‌های طبقه‌بندی

درس

۲

درستی عبارتهای زیر را با و نادرستی آن‌ها را با مشخص کنید.

۱

$51 = 3 \times 17$

الف

عدد ۵۱ توسط مضرب‌های عدد ۱۷ خط می‌خورد.

۲۵

در روش غربال، اولین عددی که با مضرب ۵ خط خورد عدد ۱۰ است.

ب

$11^2 = 121 > 70$

برای آن که بفهمیم کدامیک از عددهای کمتر از ۷۰ اول هستند کافی است آن‌ها را بر اعداد ۲، ۳، ۵، ۷ تقسیم کنیم.

پ

چون جذر ۱۱۹ بین ۱۰ و ۱۱ است، بنابراین بخش‌پذیری آن را بر اعداد اول ۲، ۳، ۵، ۷ بررسی می‌کنیم.

ت

جاهای خالی را با عبارت مناسب کامل کنید.

۲

در روش غربال، اولین عددی که با مضرب ۷ خط می‌خورد عدد ۴۹ است.

الف

عدد ۱۵ توسط مضرب‌های عدد ۳ خط می‌خورد.

ب

$13^2 = 169 < 200$

$17^2 = 289 > 200$

در غربال اعداد ۱ تا ۲۰۰ آخرین عددی که مضرب‌های آن را خط می‌زنیم عدد ۱۳ است.

پ

موارد مرتبط را به هم وصل کنید. ۳۱، ۳۷، ۴۱، ۴۳، ۴۷، ۵۳، ۵۹، ۶۱، ۶۷، ۷۱، ۷۳، ۷۹

۳

۱) تعداد اعداد اول بین ۳۰ تا ۸۰ برابر است با: ۱۵

۲) تعداد اعداد اول کمتر از ۵۰ برابر است با: ۵

تعداد اعداد اول بین ۷۰ تا ۹۰ برابر است با: ۱۲

۳) ۲، ۳، ۵، ۷، ۱۱، ۱۳، ۱۷، ۱۹، ۲۳، ۲۹، ۳۱، ۳۷، ۴۱، ۴۳، ۴۷

به کمک روش غربال اعداد اول بین ۸۰ تا ۱۲۰ را پیدا کنید. برای این کار با خط زدن مضارب چه عددی کار را پایان می‌دهید؟

۴

اعداد ۱ تا ۱۰۰ را نوشته و غربال کرده‌ایم. به سؤالات زیر پاسخ دهید:

۵

اولین عددی که خط می‌خورد چیست؟ ۱

الف

اولین عددی که با مضرب‌های ۵ خط می‌خورد چیست؟ $5^2 = 25$

ب

عدد ۷۵ با مضرب کدام عدد خط خورده است؟ ۳

ب

آخرین عددی که مضرب‌های آن را خط می‌زنیم چیست؟ $11^2 = 121 > 100$ $7^2 = 49 < 100$

ت

تمام مضرب‌های ۷ که برای اولین بار خط می‌خورند را بنویسید. ۹۱، ۷۷، ۴۹

ت

اعداد اول را در بین اعداد مقابل مشخص کنید. (با ذکر دلیل) ۱۲۷، ۱۴۹، ۱۵۳، ۱۷۹، ۲۹۳

۶

۱۲۷ :

$$127 \overline{) 127}^2 \times$$

$$127 \overline{) 127}^3 \times$$

$$127 \overline{) 127}^0 \times$$

$$127 \overline{) 127}^1 \times$$

$\sqrt{11^2} = 111 < 127$

$$127 \overline{) 127}^1 \times$$

۱۲۷ عدد اول است ←

۱۴۹ :

$$149 \overline{) 149}^2 \times$$

$$149 \overline{) 149}^3 \times$$

$$149 \overline{) 149}^0 \times$$

$\sqrt{11^2} = 111 < 149$

$$149 \overline{) 149}^1 \times$$

$$149 \overline{) 149}^1 \times$$

$\times 13^2 = 169 > 149$

۱۴۹ عدد اول است ←

۱۵۳

$$153 \overline{) 153}^2 \times$$

$$\begin{array}{r} 153 \overline{) 153}^3 \\ - 153 \\ \hline 0 \end{array}$$

۱۵۳ عدد اول است ←

۱۷۹

$$179 \overline{) 179}^2 \times$$

$$179 \overline{) 179}^3 \times$$

$$179 \overline{) 179}^0 \times$$

$13^2 = 169 < 179$

$$179 \overline{) 179}^1 \times$$

$$179 \overline{) 179}^1 \times$$

$$179 \overline{) 179}^1 \times$$

۱۷۹ عدد اول است ←

۲۹۳ :

$$293 \overline{) 293}^2 \times$$

$$293 \overline{) 293}^3 \times$$

$\sqrt{17^2} = 289 < 293$

$$293 \overline{) 293}^0 \times$$

$$293 \overline{) 293}^1 \times$$

$$293 \overline{) 293}^1 \times$$

$\times 19^2 > 293$

$$293 \overline{) 293}^2 \times$$

$$293 \overline{) 293}^1 \times$$

۲۹۳ عدد اول است ←